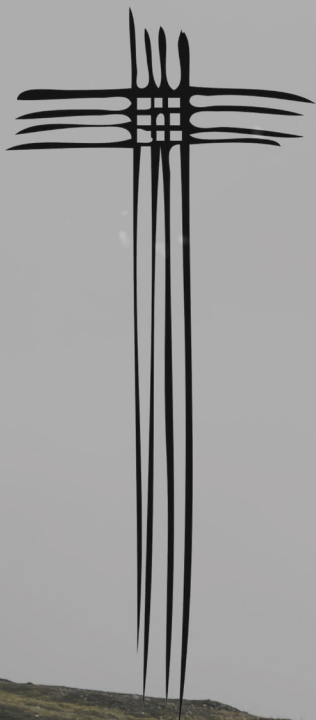

#TRIDUUMWDOMU

Materiały na Triduum Paschalne

WIELKI CZWARTEK WIECZERZY PAŃSKIEJ

Ruch Światło-Życie
Archidiecezji Krakowskiej

Duszpasterstwo
Akademiczne
UPJPII

WPROWADZENIE DO #TRIDUUMwDOMU

- # Z racji pandemii koronawirusa tegoroczne święta wielkanocne i celebrowanie Triduum Paschalnego będą wyjątkowe. Treść tych świąt się nie zmienia! Chrystus naprawdę umarł dla naszego zbawienia i zmartwychwstał, pokonując grzech i śmierć! Zmienia się forma naszego uczestnictwa w tych wydarzeniach. W katedrach i parafiach biskupi i kapłani będą celebrować liturgię Triduum Sacrum, jednak bez udziału wiernych, którzy będą włączać się w te misteria w swoich rodzinach przez modlitwę i celebrowanie swoistych liturgii domowych.
- # Może bardziej niż kiedykolwiek wcześniej możemy sobie uświadomić, że Pascha żydowska, która była figurą zapowiadającą Paschę Chrystusa, była celebrowana w domach. Żydowska uczta paschalna jest liturgią domową, której przewodniczy ojciec rodziny. Najważniejszym jej momentem jest tzw. haggada paschalna, kiedy najmłodszy syn pyta ojca: dlaczego ta noc jest taka niezwykła, dlaczego jest inna od każdej zwyczajnej nocy? Ojciec, odpowiadając na to pytanie, uwielbia Boga, opowiadając historię zbawienia; opowiada o tym, jak Bóg wyprowadził potężną prawicą Izrael z niewoli egipskiej i przeprowadził ich suchą nogą przez Morze Czerwone. W czasie tej opowieści wszyscy uczestnicy wieczerzy mają poczuć się uczestnikami tamtych wydarzeń i doświadczyć, że to mnie Bóg wyprowadza z niewoli, daje życie, zawiera ze mną przymierze i wprowadza do Ziemi Obiecanej.
- # W tym roku szczególnie nasze domy staną się miejscami celebrowania Triduum Paschalnego. Jeszcze mocniej odkryjemy prawdę o kapłaństwie powszechnym wszystkich ochrzczonych. Nie mogą uczestniczyć w celebrowaniach liturgicznych w naszych kościołach i parafiach, nie tracimy możliwości głębokiego przeżycia tych świąt i doświadczenia we własnym życiu, że Chrystus umarł dla mojego zbawienia, że na krzyżu moje grzechy zostały pokonane Jego miłością, że w moim życiu zabłysło światło Jego zmartwychwstania i nadziei. Dlatego chcemy zaproponować materiały, które mogą pomóc w tym rodzinnym przeżywaniu i celebrowaniu Triduum. Są one przygotowane w formie rytuału liturgii domowej (do wydrukowania albo korzystania na czytnikach elektronicznych) oraz trzech katechez video objaśniających poszczególne znaki tej domowej liturgii (filmy video są umieszczone na stronach internetowych podanych na stronie tytułowej).

Celebracja Triduum Paschalnego jest liturgią, czyli dziełem samego Jezusa Chrystusa, który przyłącza do siebie nas, swój Kościół. Nie mogąc uczestniczyć w celebracji tej najważniejszej liturgii roku, możemy włączyć się w modlitwę samego Jezusa – w Liturgię Godzin, potocznie zwaną brewiarzem. To nie jest nasza modlitwa prywatna, gdyż zawsze – nawet odmawiana samotnie albo w zaciszu własnego domu – jest odmawiana w imieniu całego Kościoła (por. OWLG 108). Dlatego, za sugestią samej Liturgii Godzin, naszą podstawową propozycją jest odmawianie wieczorem w rodzinie odpowiedniej części Liturgii Godzin Triduum Paschalnego. Ta modlitwa każdego dnia zostaje rozwinięta o słuchanie i medytację liturgii słowa poszczególnych dni Triduum oraz o celebrację niektórych znaków liturgii tych dni: obmycie nóg, adoracja krzyża, uroczyste zapalenie świecy czy odnowienie przymierza chrzcielnego. Codzienne celebracje te prowadzą do zjednoczenia z Chrystusem w komunii duchowej.

JAK KORZYSTAĆ Z TYCH MATERIAŁÓW?

Materiały są tak przygotowane, że można je albo wydrukować i zrobić z nich małą książeczkę formatu A4 albo korzystać z nich w formie elektronicznej na tablecie czy telefonie komórkowym.

Transmisja telewizyjna wieczornych celebracji Triduum Paschalnego może być pomocą w przeżywaniu tych dni, ale nie w oglądaniu transmisji leży istota. Należy pamiętać o tym, że transmisja liturgii nie jest tożsama z samą liturgią. Święty Jan Paweł II w liście o świętowaniu niedzieli napisał: „ci z wiernych, którzy z powodu choroby, niesprawności lub innej ważnej przyczyny nie mogą wziąć udziału w Eucharystii, winni dołożyć starań, aby jak najpełniej uczestniczyć z oddalenia w liturgii niedzielnej Mszy św., najlepiej przez lekturę czytań i modlitw mszalnych przewidzianych na ten dzień, a także przez wzbudzenie w sobie pragnienia Eucharystii”. W tym „uczestnictwie z oddalenia”, we własnym domu, transmisja telewizyjna, internetowa czy radiowa może bardzo pomóc, ale najważniejsza jest modlitwa indywidualna i rodzinna. Dlatego też proponujemy dwie formy korzystania z tych materiałów:

- Można z tych materiałów skorzystać jako ze swego rytuału do liturgii celebrowanej w domowym Kościele, gdzie cała rodzina gromadzi się

na modlitwie przy rodzinnym stole. Wtedy, kiedy w rodzinnej parafii rozpoczyna się celebracja Triduum Sacrum, również w rodzinach rozpoczyna się modlitwa, której przewodniczy głowa rodziny (ewentualnie ktoś inny z dorosłych). Wtedy zachęcamy do przeprowadzenia tej celebracji krok po kroku, ze wszystkimi jej elementami, szczególnie liturgią słowa i komunią duchową.

- Druga forma skorzystania z tych materiałów jest dla osób, które będą oglądać transmisję celebracji Triduum Paschalnego w telewizji, Internecie czy słuchać jej w radiu. Wtedy zachęcamy do modlitwy i duchowej łączności z oglądaną celebracją. Poniższe materiały mogą pomóc w przeżyciu liturgii słowa czy w akcie komunii duchowej. Zachęcamy wtedy jednak również do tego, aby po albo przed oglądnięciem transmisji zebrać się z rodziną i, korzystając z tych materiałów:

- a) odmówić odpowiednią część liturgii godzin;
- b) porozmawiać o usłyszonym słowie, podzielić się nim (tzw. echo słowa);
- c) przeżyć w rodzinie niektóre znaki jak wzajemne obmycie nóg czy adorację krzyża.

Przeżywając te celebracje domowe, odsuńmy od siebie to, co może nas rozprasać. Wytlumaczmy dzieciom, co będzie się działo, wagę tej modlitwy dla życia całej rodziny. Ubierzmy się odświętnie, a na stół rodzinny, wokół którego się zgromadzimy, nałóżmy biały obrus i zapalmy świece. Nie wstydzmy się również przyjmować w tej liturgii domowej adekwatnych postaw ciała: stojącej w czasie modlitwy, siedzącej na słuchanie słowa i klęczącej na akt komunii duchowej czy adorację krzyża.

Aby nie drukować wszystkich stron rytuału, przy Liturgii Godzin i liturgii słowa, można skorzystać ze strony internetowej *brewiarz.pl* lub darmowej aplikacji na telefon do pobrania z *pismo.swiete.pl*. Do liturgii słowa można użyć również miesięczników z tekstami liturgicznymi, jak „OREMUS” czy „Od SŁOWA do ŻYCIA”.

RYTUAŁ LITURGII DOMOWEJ

CZĘŚĆ I NIESZPORY

Przewodniczący † Boże, wejrzyj ku wspomnieniu memu.

Wszyscy Panie, pośpiesz ku ratunkowi memu.

P. Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu.

W. Jak była na początku, teraz i zawsze,
i na wieki wieków. Amen.

Hymn oraz psalmy można odmawiać na dwa sposoby:

4. Jedną zwrotkę lub werset w psalmie (jest to zaznaczone w psalmach wcięciem) przewodniczący a kolejną wszyscy pozostali domownicy.

5. Dzielimy domowników na dwie grupy (tzw. chóry), które naprzemiennie odmawiają zwrotki hymnu lub wersety w psalmach (jest to zaznaczone w psalmach wcięciem).

W czasie hymnu, pieśni Maryi oraz prośb wszyscy stoją. W czasie psalmodii siedzimy.

HYMN

- 1 Żywa pamiątka śmierci mego Pana,
Chlebie, co ludziom dajesz wieczne życie,
W tobie niech znajdzie dusza ma zgłodniała
Pokarm i słodycz, która ją nasyci.
- 2 Jezu łaskawy, który żywisz sobą,
Krwia Twoją własną obmyj mnie z przewiny;
Jedna jej kropla może mocą swoją
Z grzechu wybawić cały świat zbłąkany.
- 3 Daj mi Cię wreszcie ujrzeć bez zasłony,
Cieszyć się wiecznie Twoją chwałą w niebie,
Abym z wybranych gronem zjednoczony
Sławił z radością Ojca, Ducha, Ciebie. Amen.

PSALMODIA

1 ant. Chrystus, pierworodny spośród umarłych * i Władca królów ziemi, / uczynił nas królestwem dla Boga i Ojca swojego.

Psalm 72

Królewska władza Mesjasza

Otworzywszy swe skarby, ofiarowali Mu dary: złoto, kadzidło i mirrę (Mt 2, 11)

I

Boże, przekaz Twój sąd królowi, *
a Twoją sprawiedliwość synowi królewskiemu,
Aby Twoim ludem rządził sprawiedliwie *
i ubogimi według prawa.
Niech góry przyniosą pokój ludowi, *
a wzgórza sprawiedliwość.
Otoczy opieką ubogich z ludu, †
będzie ratował dzieci biedaków *
i zmiążdży ciemźycieli.
Będzie żył długo jak słońce, *
jak księżyc, z pokolenia na pokolenie.
Będzie jak deszcz spadający na trawę, *
jak rześista ulewa, co nawadnia ziemię.
Za dni jego sprawiedliwość zakwitnie *
i wielki pokój, zanim księżyc zgaśnie.
Będzie panował od morza do morza, *
od Rzeki aż po krańce ziemi.
Wrogowie będą bić przed nim pokłony, *
a przeciwnicy pył będą lizali.
Królowie Tarszis i wysp przyniosą dary, *
królowie Szeby i Saby złożą daninę.
I oddadzą mu pokłon wszyscy królowie, *
wszystkie narody będą mu służyły.
Chwała Ojcu i Synowi, *
i Duchowi Świętemu.
Jak była na początku, teraz i zawsze, *
i na wieki wieków. Amen.

Ant. Chrystus, pierworodny spośród umarłych / i Władca królów ziemi, / uczynił nas królestwem dla Boga i Ojca swojego.

2 ant. Pan wyzwoli biedaka, który Go wzywa, * i ubogiego, który nie ma opieki.

II

Wyzwoli bowiem biedaka, który go wzywa, *
i ubogiego, który nie ma opieki.

Zmiłuje się nad biednym i ubogim, *
nędzarza ocali od śmierci.

Wybawi ich od krzywdy i przemocy, *
gdyż krew ich cenna jest w jego oczach.

Będzie żył i przyniosą mu złoto z Saby, †
zawsze będą się modlić za niego, *
nieustannie błogosławić mu będą.

Obfitość zboża będzie na ziemi, †
szczyty pagórków zaszumią kłosami jak Liban *
i rozmnożą się mieszkańcy miast jak polna trawa.

Niech jego imię trwa na wieki, *

jak długo świeci słońce, niech trwa jego imię.

Niech jego imieniem wzajemnie się błogosławią, *
niech wszystkie narody życzą mu szczęścia.

Błogosławiony niech będzie Pan, Bóg Izraela, *
który sam czyni cuda.

Na wieki niech będzie błogosławione Jego imię, †
a Jego chwała niech wypełni ziemię. *

Niech się tak stanie, niech się stanie!

Chwała Ojcu i Synowi, *
i Duchowi Świętemu.

Jak była na początku, teraz i zawsze, *
i na wieki wieków. Amen.

Ant. Pan wyzwoli biedaka, który Go wzywa, / i ubogiego, który nie ma opieki.

3 ant. Daję wam przykazanie nowe, * abyście się wzajemnie miłowali, / jak Ja was umiłowałem.

Pieśń (1 Kor 13, 1-8. 13)

Prawdziwa miłość

Gdybym mówił językami ludzi i aniołów, *
a miłości bym nie miał,

Stałbym się jak miedź brzęcząca *
albo cymbał brzęmiący.

Gdybym też miał dar prorokowania *
i poznał wszystkie tajemnice,
I posiadał wszelką wiedzę *
i wszelką wiarę, tak iżbym góry przenosił,
A miłości bym nie miał, *
byłbym niczym.
I gdybym całą majątność moją rozdał na jałmużnę, †
a ciało wydał na spalenie, lecz nie miał miłości, *
nic bym nie zyskał.
Miłość cierpliwa jest i łaskawa, †
miłość nie zazdrości i nie szuka uznania, *
nie unosi się pychą;
Nie dopuszcza się bezwstydu i swego nie szuka, *
nie unosi się gniewem, nie pamięta złego;
Nie cieszy się z niesprawiedliwości, *
lecz weseli się z prawdy.
Wszystko znosi, wszystkiemu wierzy, †
we wszystkim pokłada nadzieję *
i wszystko przetrzyma.
Miłość nigdy nie ustaje *
i nie jest jak prorocтва, które się skończą,
Albo jak dar języków, który zniknie, *
lub jak wiedza, której zabraknie.
Teraz więc trwają te trzy: wiara, nadzieja i miłość, *
a miłość jest z nich największa.
Chwała Ojcu i Synowi, *
i Duchowi Świętemu.
Jak była na początku, teraz i zawsze, *
i na wieki wieków. Amen.

Ant. Daję wam przykazanie nowe, / abyście się wzajemnie miłowali, / jak Ja was umiłowałem.

CZYTANIE

Jezus, aby krwią swoją uświęcić lud, poniósł mękę poza miastem. Również i my wyjdźmy do Niego poza obóz, dzieląc z Nim Jego urągania. Nie mamy tutaj trwałego miasta, ale szukamy tego, które ma przyjść. Przez Niego więc składajmy Bogu ofiarę czci ustawicznie, to jest owoc warg, które wyznają Jego imię.

RESPONSORIUM KRÓTKIE

P. Chrystus stał się dla nas posłusznym aż do śmierci.

W. Chrystus stał się dla nas posłusznym aż do śmierci.

P. Oto nadeszła godzina, w której Syn Człowieczy zostanie wydany.

W. Chrystus stał się dla nas posłusznym aż do śmierci.

PIEŚŃ MARYI

Ant. Kiedy spożywali wieczerzę, * Jezus wziął chleb i odmówiwszy błogosławieństwo, połamał / i dał swoim uczniom.

Wielbi dusza moja Pana *

i raduje się duch mój w Bogu, Zbawicielu moim.

Bo wejrzał na uniżenie swojej Służebnicy. *

Oto bowiem odtąd błogosławić mnie będą wszystkie pokolenia,

Gdyż wielkie rzeczy uczynił mi Wszechmocny, *

a Jego imię jest święte.

Jego miłosierdzie z pokolenia na pokolenie *

nad tymi, którzy się Go boją.

Okazał moc swego ramienia, *

rozproszył pyszniących się zamysłami serc swoich.

Strącił władców z tronu, *

a wywyższył pokornych.

Głodnych nasycił dobrami, *

a bogatych z niczym odprawił.

Ujął się za swoim sługą, Izraelem, *

pomny na swe miłosierdzie,

Jak obiecał naszym ojcom, *

Abrahamowi i jego potomstwu na wieki.

Chwała Ojcu i Synowi, *

i Duchowi Świętemu.

Jak była na początku, teraz i zawsze, *

i na wieki wieków. Amen.

Ant. Kiedy spożywali wieczerzę, / Jezus wziął chleb i odmówiwszy błogosławieństwo, połamał / i dał swoim uczniom.

PROŚBY

P. Uwielbiamy naszego Zbawiciela, który podczas Ostatniej Wieczerzy, tej nocy, kiedy był wydany, polecił Kościołowi sprawować wieczną pamiątkę swej śmierci i zmartwychwstania. Módlmy się i wołajmy:

W. *Uświęć lud Twoją krwią odkupiony.*

P. Odkupicielu, spraw, abyśmy przez pokutę coraz ściślej jednoczyli się z Twoją męką

- i osiągnęli chwałę zmartwychwstania.

W. *Uświęć lud Twoją krwią odkupiony.*

P. Niech Twoja Matka, pocieszycielka strapionych, otacza nas swoją opieką,

- abyśmy potrafili umacniać przygnębionych tą pociechą, którą sami czerpiemy w Tobie.

W. *Uświęć lud Twoją krwią odkupiony.*

P. Dopomóż wiernym, aby w cierpieniach byli uczestnikami Twojej męki

- i ukazywali w sobie dzieło zbawienia.

W. *Uświęć lud Twoją krwią odkupiony.*

P. Panie, Ty uniżyłeś samego siebie, stawszy się posłusznym aż do śmierci krzyżowej,

- udziel swoim sługom daru posłuszeństwa i cierpliwości.

W. *Uświęć lud Twoją krwią odkupiony.*

P. Obdarz zmarłych (*tu można wymienić imiona zmarłych z rodziny*) chwałą Twojego uwielbionego ciała

- i spraw, abyśmy się kiedyś stali jej uczestnikami.

W. *Uświęć lud Twoją krwią odkupiony.*

CZĘŚĆ II LITURGIA SŁOWA

PIERWSZE CZYTANIE Wj, 12 1-8. 11-14

Czytanie z Księgi Wyjścia

Pan powiedział do Mojżesza i Aarona w ziemi egipskiej: «Miesiąc ten będzie dla was początkiem miesiący, będzie pierwszym miesiącem roku! Powiedzcie całemu zgromadzeniu Izraela tak:

„Dziesiątego dnia tego miesiąca niech się każdy postara o baranka dla rodziny, o baranka dla domu. Jeśliby zaś rodzina była za mała do spożycia baranka, to niech się postara o niego razem ze swym sąsiadem, który mieszka najbliżej jego domu, aby była odpowiednia liczba osób. Liczyć je zaś będziecie dla spożycia baranka według tego, co każdy może spożyć. Baranek będzie bez skazy, samiec, jednoroczny; wziąć możecie jagnię albo kozłą. Będziecie go strzec aż do czternastego dnia tego miesiąca, a wtedy zabije go całe zgromadzenie Izraela o zmierzchu. I wezmą krew baranka, i pokropią nią odrzwia i progi domu, w którym będą go spożywać. I tej samej nocy spożyją mięso pieczone w ogniu, i chleby praśne będą spożywali z gorzkimi ziołami.

Tak zaś spożywać go będziecie: biodra wasze będą przepasane, sandały na waszych nogach i laska w waszym ręku. Spożywać będziecie pośpiesznie, gdyż jest to Pascha na cześć Pana. Tej nocy przejdę przez Egipt, zabiję wszystko pierworodne w ziemi egipskiej, od człowieka aż po bydło, i odbędę sąd nad wszystkimi bogami Egiptu – Ja, Pan. Krew posłuży wam do oznaczenia domów, w których będziecie przebywać. Gdy ujrzę krew, przejdę obok i nie będzie pośród was plagi niszczycielskiej, gdy będę karał ziemię egipską.

Dzień ten będzie dla was dniem pamiętnym i obchodzić go będziecie jako święto dla uczczenia Pana. Po wszystkie pokolenia – na zawsze w tym dniu będziecie obchodzić święto”».

Oto słowo Boże.

W. Bogu niech będą dzięki.

Psalm można zaśpiewać albo odczytać; wszyscy powtarzają po każdej zwrotce refren.

PSALM RESPNSORYJNY Ps 116B (115)

Refren: Kielich Przymierza to Krew Zbawiciela

Czym się Panu odpłacę *
za wszystko, co mi wyświadczył?
Podniosę kielich zbawienia *
i wezwę imienia Pana.

Refren.

Cenna jest w oczach Pana *
śmierć Jego wyznawców.
Jestem Twym sługą, synem Twojej służebnicy, *
Ty rozerwałeś moje kajdany.

Refren.

Tobie złożę ofiarę pochwalną *
i wezwę imienia Pana.
Wypełnię me śluby dla Pana *
przed całym Jego ludem.

Refren.

DRUGIE CZYTANIE 1 Kor 11, 23-26

Czytanie z Pierwszego Listu Świętego Pawła Apostoła do Koryntian

Bracia:

Ja otrzymałem od Pana to, co wam przekazałem, że Pan Jezus tej nocy, której został wydany, wziął chleb i dzięki uczyniwszy, połamał i rzekł: «To jest Ciało moje za was wydane. Czyńcie to na moją pamiątkę!». Podobnie, skończywszy wieczerzę, wziął kielich, mówiąc: «Kielich ten jest Nowym Przymierzem we Krwi mojej. Czyńcie to, ile razy pic będziecie, na moją pamiątkę!».

Ileokroć bowiem spożywacie ten chleb i pijecie kielich, śmierć Pana głosicie, aż przyjdzie.

Oto słowo Boże.

W. Bogu niech będą dzięki.

Na Ewangelię wszyscy powstają.

EWANGELIA J 13, 1-15

P. Z Ewangelii według Świętego Jana.

W. Chwała Tobie, Panie.

Było to przed Świętem Paschy. Jezus, wiedząc, że nadeszła godzina Jego, by przeszedł z tego świata do Ojca, umiłowawszy swoich na świecie, do końca ich umiłował.

W czasie wieczerzy, gdy diabeł już nakłonił serce Judasza Iskarioty, syna Szymona, aby Go wydał, Jezus, wiedząc, że Ojciec oddał Mu wszystko w ręce oraz że od Boga wyszedł i do Boga idzie, wstał od wieczerzy i złożył szaty. A wzięwszy prześcieradło, nim się przepasał. Potem nalał wody do misy. I zaczął obmywać uczniom nogi i ocierać prześcieradłem, którym był przepasany.

Podszedł więc do Szymona Piotra, a on rzekł do Niego: «Panie, Ty chcesz mi umyć nogi?». Jezus mu odpowiedział: «Tego, co Ja czynię, ty teraz nie rozumiesz, ale poznasz to później». Rzekł do Niego Piotr: «Nie, nigdy mi nie będziesz nóg umywał».

Odpowiedział mu Jezus: «Jeśli cię nie umyję, nie będziesz miał udziału ze Mną». Rzekł do Niego Szymon Piotr: «Panie, nie tylko nogi moje, ale i ręce, i głowę!».

Powiedział do niego Jezus: «Wykąpany potrzebuje tylko nogi sobie umyć, bo cały jest czysty. I wy jesteście czyści, ale nie wszyscy». Wiedział bowiem, kto Go wyda, dlatego powiedział: «Nie wszyscy jesteście czyści».

A kiedy im umył nogi, przywdział szaty i znów zajął miejsce przy stole, rzekł do nich: «Czy rozumiecie, co wam uczyniłem? Wy Mnie nazywacie „Nauczycielem” i „Panem”, i dobrze mówicie, bo nim jestem. Jeżeli więc Ja, Pan i Nauczyciel, umyłem wam nogi, to i wy powinniście sobie nawzajem umywać nogi. Dałem wam bowiem przykład, abyście i wy tak czynili, jak Ja wam uczyniłem».

Oto słowo Pańskie.

W. Chwała Tobie, Chryste.

ECHO SŁOWA

Po chwili medytacji w ciszy podzielcie się w rodzinie swoim doświadczeniem usłyszanego słowa Bożego, porozmawiajcie o nim. W wolności niech każdy chętny z domowników podzieli się tym, co szczególnie do niego przemówiło, co dało mu do myślenia, jak odniósł usłyszane słowo do swojego życia. Niech dzieli się doświadczeniem słowa również dzieci, nie tylko dorośli. Ponadto, może dzieci mają jakieś pytania, czegoś nie zrozumiały albo chcą dopytać. Niech rodzice o to zapytają dzieci, wspólnie poszukajcie odpowiedzi.

MEDYTACJA

Teraz można odczytać fragment homilii Benedykta XVI na Mszę Wieczerzy Pańskiej i nad nią się zastanowić, nakarmić tym komentarzem papieża. Ten tekst można również wziąć na medytację w czasie godziny świętej albo rozważyć w ciągu dnia.

Podczas Ostatniej Wieczerzy Bóg tworzy „pokrewieństwo” między sobą a nami

Drodzy Bracia i Siostry!

Qui, pridie quam pro nostra omniumque salute pateretur, hoc est hodie, accepit panem (On to w dzień przed męką za zbawienie nasze i całego świata, to jest dzisiaj, wziął chleb) – te słowa wypowiemy dziś w kanonie Mszy Świętej. *Hoc est hodie* – liturgia Wielkiego Czwartku wprowadza do tekstu modlitwy słowo „dzisiaj”, podkreślając w ten sposób szczególną rangę tego dnia. On uczynił to właśnie „dzisiaj”: na zawsze ofiarował nam samego siebie w sakramencie swego Ciała i swojej Krwi. Owo „dzisiaj” jest przede wszystkim upamiętnieniem tamtej Paschy. Jest jednak czymś więcej. Kanon wprowadza nas w owo „dzisiaj”. Nasze dzisiaj styka się z Jego dzisiaj. On czyni to teraz. Poprzez słowo „dzisiaj” liturgia Kościoła pragnie skłonić nas, abyśmy w duchu skupili uwagę na tajemnicy tego dnia, na słowach, w jakich ona się wyraża. Postarajmy się zatem w nowy sposób wysłuchać opowiadania o ustanowieniu Eucharystii, tak jak przedstawił to Kościół na podstawie Pisma Świętego oraz kontemplacji samego Pana. [...]

Błogosławiąc, Pan łamie chleb i rozdaje go uczniom. Łamanie chleba jest gestem właściwym ojcu rodziny, który troszczy się o swoich i daje im to, czego potrzebują do życia. Ale jest również oznaką gościnności, z jaką rodzina przyjmuje kogoś obcego, gościa, który zostaje dopuszczony do uczestniczenia w jej życiu. Dzielić – współdzielić – oznacza łączyć. Poprzez współdzielenie tworzy się jedność. W łamanym chlebie Pan rozdaje samego siebie. Gest łamania nawiązuje w tajemniczy sposób także do Jego śmierci, do miłości aż po śmierć. On rozdaje siebie samego, prawdziwy „chleb za życie świata” (por. J 6,51). Pokarmem, jakiego człowiek potrzebuje w swej najgłębszej istocie, jest komunია z samym Bogiem. Składając dziękczynienie i błogosławiąc, Jezus przemienia chleb, nie daje już chleba ziemskiego, lecz komunię z samym sobą. To przemienienie ma stać się jednak początkiem przemiany świata. Aby stał się on światem zmartwychwstania, Bożym światem. Tak, chodzi o przemianę – o nowego człowieka i nowy świat, którzy mają początek w konsekrowanym chlebie, przemienionym, przeistoczonym.

Powiedzieliśmy, że łamanie chleba jest gestem komunii, jednoczenia przez dzielenie się. I tak, już sam ten gest wskazuje na głęboką istotę Eucharystii. Jest ona

agape, jest ucieleśnioną miłością. W słowie *agape* znaczenie Eucharystii i znaczenie miłości wzajemnie się przenikają. W geście Jezusa łamiącego chleb miłość, która się daje, osiągnęła swój najwyższy wymiar: Jezus pozwala się łamać jako żywy chleb. W rozdawanym chlebie dostrzegamy tajemnicę ziarna pszenicy, które obumiera i dzięki temu przynosi owoce. Rozpoznajemy nowe rozmnożenie chleba, które jest wynikiem obumarcia ziarna pszenicy i trwać będzie aż do skończenia świata. Widzimy jednocześnie, że Eucharystia nie może być nigdy jedynie czynnością liturgiczną. Osiąga pełnię tylko wtedy, gdy liturgiczna *agape* staje się miłością w życiu codziennym. W kulcie chrześcijańskim dwie rzeczy stają się jednym – napełnienie łaską przez Pana w akcie kultu oraz kult miłości bliźniego. Prośmy Pana w tej godzinie o łaskę, byśmy uczyli się coraz lepiej przeżywać tajemnicę Eucharystii, aby dzięki temu rozpoczęła się przemiana świata.

Po chlebie Jezus bierze kielich z winem. Kanon rzymski określa kielich, który Pan podaje uczniom, jako *praeclarus calix* (chwalebny kielich), nawiązując tym samym do Psalmu 23 [22], do tego Psalmu, który mówi o Bogu jako o wszechmocnym i dobrym Pasterzu. Czytamy w nim: „Stół dla mnie zastawiasz wobec mych przeciwników (...). Mój kielich jest przeobfity” – to *calix praeclarus*. Kanon rzymski interpretuje te słowa Psalmu jako proroctwo, które wypełnia się w Eucharystii. Tak, Pan zastawia dla nas stół pośród zagrożeń tego świata i daje nam kielich chwalebny – kielich wielkiej radości, prawdziwego święta, których wszyscy pragniemy – kielich pełen wina Jego miłości. Kielich oznacza wesele: teraz nadeszła „godzina”, do której w tajemniczy sposób nawiązywało wesele w Kanie. Tak, Eucharystia jest czymś więcej niż ucztą – jest ucztą weselną. Ta ucztą łączy się z ofiarowaniem się Boga aż po śmierć. W słowach Jezusa z Ostatniej Wieczery oraz w kanonie Kościoła uroczysta tajemnica zaślubin kryje się w wyrażeniu *novum Testamentum*. Ten kielich to Nowy Testament – „Nowe Przymierze we Krwi mojej”, zgodnie z tym, jak przekazuje słowa Jezusa o kielichu św. Paweł w dzisiejszym drugim czytaniu (por. 1 Kor 11,25). Kanon rzymski dodaje: „nowe i wieczne przymierze”, aby wyrazić nierozzerwalność oblubieńczej więzi Boga z ludzkością. Przyczyną, dla której starożytne przekłady Biblii nie mówią o Przymierzu, lecz o Testamencie, jest to, że spotykające się tu strony nie są sobie równe, ale istnieje nieskończony dystans pomiędzy Bogiem a człowiekiem. To, co my nazywamy nowym i starym Przymierzem, nie jest aktem porozumienia między dwiema równorzędnymi stronami, lecz czystym darem Boga, który pozostawia nam w spuściźnie swoją miłość – siebie samego. Oczywiście, poprzez ten dar swojej miłości, pokonując wszelki dystans, czyni nas On prawdziwie „partnerami” i urzeczywistnia się oblubieńcza tajemnica miłości.

Aby móc zrozumieć, co tam w głębi się dokonuje, powinniśmy jeszcze uważniej wsłuchać się w słowa Biblii i ich pierwotne znaczenie. Uczeni mówią nam, że w odległych czasach, o których opowiadają historie ojców Izraela, „zawrzeć przymierze” oznacza „zadzierzgnąć z innymi więzy oparte na krwi, czyli przyjąć drugiego do swojego sojuszu, a przez to wejść we wzajemną wspólnotę praw”. W ten sposób powstaje rzeczywiste, choć nie fizyczne pokrewieństwo. Partnerzy stają się niejako „braćmi z tego samego ciała i tych samych kości”. Przymierze tworzy jedność, która oznacza pokój (por. ThWNT II 105–137). Czy teraz możemy mieć choćby wyobrażenie tego, co wydarzyło się podczas Ostatniej Wieczerzy i co od tamtej pory odnawia się za każdym razem, kiedy sprawujemy Eucharystię? Bóg, Bóg żyjący, ustanawia z nami komunię pokoju, a wręcz tworzy On „pokrewieństwo” między sobą i nami. Dzięki wcieleniu Jezusa, dzięki Jego przelanej krwi zostaliśmy włączeni w prawdziwe pokrewieństwo z Jezusem, a więc z samym Bogiem. Krew Jezusa to Jego miłość, w której Boże i ludzkie życie stały się jednym. Prośmy Pana, abyśmy coraz lepiej rozumieli wielkość tej tajemnicy! Aby działała w nas jej przemieniająca moc, tak żebyśmy byli prawdziwie spokrewnieni z Jezusem, przeniknięci Jego pokojem, a przez to żyli w jedności także jedni z drugimi.

CZĘŚĆ III UMYCIE NÓG

Teraz można przygotować miednicę, dzbanek z wodą i ręcznik. Każdy domownik podchodzi do każdego, aby umyć mu nogi przez polanie ich wodą i wytarcie ręcznikiem. Warto poprosić wszystkich o skupienie, powagę i ciszę w czasie tego obrzędu. O duchowym znaczeniu tego obrzędu możesz posłuchać przed liturgią, w katechezie video w ramach #TRIDUUMwDOMU. Niech każdy przed rozpoczęciem umywania nóg swoim bliskim odczyta słowa antyfony:

Daję wam przykazanie nowe, abyście się wzajemnie miłowali tak, jak Ja was umiłowałem.

CZĘŚĆ IV KOMUNIA DUCHOWA

Na czas odmówienia Modlitwy Pańskiej wszyscy wstają.

P. Prośmy ojca Niebieskiego, aby odpuścił nam grzechy i zachował nas od złego:
Ojcze nasz...

Po Modlitwie Pańskiej można uklęknąć.

W. Panie nie jestem godzien, abyś przyszedł do mnie, ale powiedz tylko słowo, a będzie uzdrowiona dusza moja.

Każdy – w swoich słowach albo poniższych – w modlitwie niech wyrazi swoje pragnienie zjednoczenia z Chrystusem w komunii.

W. Panie Jezu Chryste, wierzę w Ciebie i kocham Ciebie. Pragnę się z Tobą zjednoczyć w tajemnicy komunii. Przyjdź i zamieszkaj we mnie. Bądź dla mnie uzdrowieniem ciała i duszy. Amen.

Chwila modlitwy w milczeniu. W ramach dziękczynienia za komunię duchową można odśpiewać albo odczytać hymn:

Sław, języku, tajemnicę
Ciała i najdroższej Krwi,
Którą, jako łask krynicę,
Wylał w czasie ziemskich dni
Ten, co Matkę miał Dziewicę,
Król narodów, godzien czci.

Z Panny czystej narodzony,
Posłan zbawić ludzki ród,
Gdy po świecie, na wsze strony,
Ziarno słowa rzucił w lud,
Wtedy cudem niezgłębionym
Zamknął swej pielgrzymki trud.

W noc ostatnią przy wieczerzy,
Z tymi, których braćmi zwał,
Pełniąc wszystko, jak należy,
Czego przepis prawny chciał,
Sam Dwunastu się powierzył
I za pokarm z rąk swych dał.

Słowem więc, Wcielone Słowo,
Chleb zamienia w Ciało swe.

Wino Krwią jest Chrystusową,
Darmo wzrok to widzieć chce.
Tylko wiara Bożą mową
Pewność o tym w serca śle.

Przed tak wielkim Sakramentem
Upadajmy wszyscy wraz,
Niech przed Nowym Testamentem
Starych praw ustąpi czas.
Co dla zmysłów niepojęte,
Niech dopełni wiara w nas.

Bogu Ojcu i Synowi
Hołd po wszystkie nieśmy dni,
Niech podaje wiek wiekowi
Hymn triumfu, dzięki, czci,
A równemu im Duchowi
Niechaj wieczna chwała brzmi. Amen.

MODLITWA

P. Boże, Ty dla swojej chwały i zbawienia ludzkości ustanowiłeś Chrystusa najwyższym i wiecznym Kapłanem, † spraw, aby lud, który On nabył dla Ciebie krwią swoją, * z uczestnictwa w Ofierze eucharystycznej czerpał moc płynącą z Jego krzyża i zmartwychwstania. Przez naszego Pana Jezusa Chrystusa, Twojego Syna, † który z Tobą żyje i króluje w jedności Ducha Świętego, * Bóg, przez wszystkie wieki wieków. Amen.

Wszyscy domownicy mogą się pobłogosławić, czyniąc sobie wzajemnie na czołach znak krzyża.

Czuwanie można przedłużyć o nabożeństwo tzw. godziny świętej, czyli modlitwy ze świadomością obecności Chrystusa we mnie, z którym jestem zjednoczony przez komunie duchową. Jest to nabożeństwo nawiązujące do modlitwy Jezusa w Ogrójcu, odpowiedź na wyrzut i zarazem zaproszenie Jezusa: „Jednej godziny nie mogliście czuwać ze Mną” (Mt 26, 40). Rozważania różańcowe, które mogą pomóc przeżyć ten czas modlitwy, można znaleźć w kolejnym pliku materiałów #TRIDUUMwDOMU.

© Ruch Światło-Życie Archidiecezji Krakowskiej

© Duszpasterstwo Akademickie Patmos Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II
w Krakowie

Opracowanie

ks. Jacek Bernacik

ks. Krzysztof Porosło

Skład

Krzysztof Solecki

Korekta

Emilia Wawryszuk

Fotografia na okładce

Luke Stackpoole na Unsplash

Źródła

Lekcjonarz Mszalny, tom II, wyd. drugie, Poznań 2015.

Liturgia godzin, tom II: Wielki Post i Okres Wielkanocny, Poznań 1984.

Mszał Rzymski dla diecezji polskich, wyd. drugie, poszerzone, Poznań 2010.

Dziękujemy Wydawnictwu WAM za udostępnienie tłumaczenia homilii Benedykta XVI z Mszy Wieczerzy Pańskiej 9 kwietnia 2009, [w:] *Blask zbawienia. Homilie papieskie*, Kraków 2018, s. 53-54, 57-63.

krakow.oaza.pl

patmos.upjp2.edu.pl

Duszpasterstwo
Akademickie
UPJPII